

Minority v subsysteme kultúry (Nitra, 24. – 25. 10. 2013)

**„Zrkadlo mi vraví, že som iná...“:
K niektorým aspektom diskurzívnej
konštrukcie gay identity**

Michal Bočák
Prešovská univerzita v Prešove

k vymedzeniu gay identity

- identita v postštrukturalistických/postmoderných interpretáciách:
nejednotný, nejasný, nestabilný, fluidný... koncept
- koncept gay identity – naopak: pokusy o stabilizáciu
- politika identity si vyžaduje strategický esencializmus (Spivak, 1988)
- homogenizácia vytvára z identity nástroj, zároveň ju však pre ľudí uzatvára

bližší pohľad na gay identitu

- primárne definovaná prostredníctvom sexuality (sama osebe nestabilná)
- ďalšie aspekty:
 - kultúrny (subkultúra/-y, komunita/-y)
 - politický (aktivizmus)

„Kultúrne vzaté, byť ‚gayom‘ nie je len o tom, s kým šukáte, ale o tom, ako sa prezentujete svetu a o celej tej ‚výbave‘, dobrej i zlej, ktorá sa vzťahuje na ideu gayskosti.“ (Bussel, 2006)

stabilizácia gay identity

- spájanie s ďalšími identitami v LGBTIAQ...:
 - L, G, B, A – sexualita, resp. absencia
 - TI – pohlavie/gender
 - Q – výrazne polysémický (meta-)koncept
- identifikácia s LGBTI si žiada výrazné politické povedomie subjektov
- ak nie je prítomné, pojem sa destabilizuje (je ešte politicky použiteľný?)
- LGBT – pôvod v inom kultúrnom kontexte; u nás sa akceptuje len postupne

destabilizácia gay identity

a) externé faktory:

- spochybňovanie
 - autenticity („možnosť liečby“)
 - relevancie („poznám niekoľkých gayov a tí sa za aktivistov/ky hanbia“)
- re-patologizácia (pochybnosti o vyňatí z klasifikácie chorôb)
- hypersexualizácia (paradox: kritika sexuality za sexuálnosť)
- delegitimizácia LGBTI politiky („nereprezentuje celú minoritu“)
- konšpiračné rámcovanie: „homoloby“, „homosexualizmus“ „gender ideológia“...

destabilizácia gay identity

b) interné faktory:

- vnútorná nejednotnosť predstavy toho, čo znamená byť gay
- odmietanie jednotlivých aspektov (napr. konkrétny lifestyle)
- tendencia: identita menej o verejnej politike, viac o zábave a pod.
- internalizácia externých faktorov (napr. „žijem s mužom, ale pride pochody nemusím“)
- variantnosť realizácií – rozmanitosť (vzájomne odcudzených) „gayských“ svetov

príklady diferenciacie gayskosti

ne-/identifikácia s pojmom gay	som vs. nie som (predsa žiadna) „buzna“
ne-/normativita genderu	„hetero“ („nie 4%“) vs. „točka“, „herečka“
ne-/normativita vzťahov	monogamia vs. promiskuita
sexuálna preferencia	stabilná (<i>top/bottom</i>) vs. nestabilná (<i>versatile</i>)
ne-/participácia v komunite	kluby, pride

- kategórie konštruované sexisticky (na úkor femininity) + heteronormatívne (internalizovaná homofóbia)

závery (?)

- problémy gay identity spôsobujú ako stabilizačné, tak aj destabilizačné snahy
- stabilizácia nevyhnutná najmä politicky, no identitu „zužuje“ – nemusí tak už byť „žiteľná“ pre všetkých/y
- koncepty LGBTI/queer môžu, ale nemusia byť užitočné – podľa kontextu použitia
- destabilizácia nie je len externá, často interná (resp. internalizovaná)

vybrané zdroje

- Bočák, Michal: *Porno, metro, sporno: súčasná gay/queer kultúra a heterosexuálne maskulinity*. Kultura – Média – Komunikace Speciál (Vyprávění – identita – diference. Vybraná témata kulturních studií.), 2009, 1, č. 2, s. 121 – 142.
http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_gay-queer_kultura_a_heterosexuálne_maskulinity_2009.pdf
- Bočák, Michal: *Čerstvá šťava s trpkou príchuťou: heterosexuálni muži v gayporne*. Cinepur: časopis pro moderní cinefily, 2010, 17, č. 71, s. 26 – 29.
<http://cinepur.cz/article.php?article=1927>
- Bussel, Rachel Kramer: *Gay Until Penetration: Hetero Men Grapple With Being Taken For Fags*. Village Voice, 2006, 51, č. 25, s. 154.
<http://www.villagevoice.com/2006-06-13/people/gay-until-penetration/>
- Spivak, Gayatri Chakravorty: *Subaltern Studies: Deconstructing Historiography*. In: Guha, Ranajit – Spivak, Gayatri Chakravorty: Selected Subaltern Studies. New York – Oxford: Oxford University Press 1988, s. 3 – 32.

michal.bocak@ff.unipo.sk

michalbocak.weebly.com

Bočák, Michal: „Zrkadlo mi vraví, že som iná...“: *K niektorým aspektom diskurzívnej konštrukcie gay identity.*

Prezentácia na medzinárodnej vedeckej konferencii *Minority v subsysteme kultúry*, Nitra, 24. 10. 2013.

This document is licensed under the Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported license, available at <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>.